

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor: Ondřej Holzman

Název: Politické režimy ve Venezuele od roku 1999

Charakter tématu

Tématem předkládané bakalářské práce je vývoj politického režimu ve Venezuele za vlády Hugo Cháveze a Nicoláse Madura. Vzhledem k aktuálně probíhající politické a ekonomické venezuelské krizi a nedávným událostem, kdy po 16 letech nepřerušené vlády „chavistického“ tábora zvítězila ve volbách do Národního shromáždění opozice, lze považovat zvolené téma za relevantní. Zejména autorův deklarovaný záměr zachytit dynamiku režimu v čase a jeho potenciální proměny v souvislosti se střídáním hlavy státu se jeví jako dobře zvolený design, neboť ve Venezuele se s nástupem Nicoláse Madura zásadně proměnilo postavení opozičních sil a společensko-ekonomické podmínky země.

Bohužel však autorův závěr plynoucí ze srovnání kroků obou vůdců v rámci volební a legislativní arény se omezuje na konstatování o rozdílné povaze lídrů (Chávez měl větší charisma než Maduro) a změně jejich postavení (Chávez měl silné a Maduro má slabé postavení) namísto toho, aby zkoumal kvalitativní proměny režimu.

Teoreticko-metodologické zakotvení

Za cíl si autor stanovuje klasifikaci režimu ve Venezuele za vlády Hugo Cháveze a Nicoláse Madura a jejich následné srovnání. Za tímto účelem využívá koncept soutěživého autoritářství Levitského a Wayne. V souladu s teoretickými východisky těchto autorů stanovuje v práci jasná kritéria pro klasifikaci venezuelského režimu a následnou komparaci Chávezovy a Madurovy vlády. Vymezeny tak byly 4 hlavní arény soupeření či kritéria (volební, legislativní, nerovné hrací pole – média a občanské svobody), v jejichž rámci je definováno vždy několik dalších indikátorů. Jako nejproblematictější vnímám, že autor nekriticky přejímá podmínku Levitského a Wayne, že k naplnění kritéria a následnému označení režimu za soutěživé autoritářství stačí vždy přítomnost jen jednoho z indikátorů v rámci dané dimenze. Tento postup nám sice umožní odlišit daný typ režimu od demokracie, ale už nezvažuje možnost možného překrytí se s plným autoritářstvím v určitých etapách režimního vývoje. Domnívám se totiž, že existuje zásadní rozdíl v tom, zda režim naplňuje vždy jen jeden indikátor v rámci dané dimenze nebo všechny, což s odstupem času uznali jako nedostatek

své původní studie i sami autoři konceptu. Některá kritéria se navíc co do indikátorů z části překrývají jako například volební aréna a nerovné hrací pole.

Na druhou stranu autorův postřeh ohledně možného překonávání nerovného pole ze strany opozice, která i přes ohýbání pravidel hry byla v případě Venezuely občas schopná dosahovat znatelných úspěchů, může sloužit jako částečná kompenzace jinak absentujících indikátorů pro odlišení soutěživého autoritářství od plného autoritarismu.

V samotné analýze poněkud převažuje deskripce, což autor částečně kompenzuje vždy na závěr kapitoly stručným shrnutím, kde uplatňuje kritéria vymezená v teoretické části, ačkoliv spíše nahodile. Celkově působí analytická část nevyváženě. Zatímco některým volbám (2015) se věnuje na více než čtyřech stranách, jiné jsou pokryty dvěma odstavci (2013). Místy jsou tvrzení autora nepodložená konkrétními daty. Tak například v samotném závěru autor tvrdí, že za Madura došlo k militarizaci politiky, tedy markantnímu nárůstu vlivu armády oproti Chávezovu období, avšak v předchozí analýze ono srovnání nikde nenalezneme a ani příklady vojenských činitelů ve vrcholných politických či ekonomických funkcích. V tomto smyslu by bylo dobré doplnit analýzu o konkrétní příklady, aby se neopírala pouze o závěry a hodnocení již existujících prací. Podobně můžeme zmínit tvrzení autora o autoritářských tendencích Cháveze v průběhu kampaně k prezidentským volbám v r. 2000 (str. 24), které zakládá výhradně na hodnocení jiného sekundárního zdroje, a nikoliv na předchozí analýze.

Struktura práce, práce se zdroji, formální stránka

Jak již bylo naznačeno výše, struktura působí místy nevyváženě a celkově je práce spíše popisná než analytická. Poněkud redundantně se mi jeví kapitola věnující se vývoji před nástupem Huga Cháveze. Ačkoliv autor argumentuje, že je nutné problematiku zasadit do historického kontextu z důvodu přiblížení nástupu Cháveze k moci, nedomnívám se, že je nutné popisovat zde vývoj od bojů za nezávislost republiky v 19. století.

Úvod je velmi kvalitní, autor čtenáře vtáhne do problematiky a neopomíjí ani předložit několik argumentů na podporu relevance zkoumaného tématu. Avšak závěr, jak již bylo naznačeno výše, obsahuje některá tvrzení, která nebyla v předchozích částech nijak systematicky dokazována.

Analytická část se opírá takřka výhradně o sekundární zdroje, zejména zahraniční provenience. Z hlediska standardů kladených na bakalářské práce je to zcela dostatečné, ačkoliv absence primárních (španělsky psaných) zdrojů může být jistou nevýhodou pro analýzu tohoto konkrétního tématu.

Po formální stránce je práce bez větších problémů. Také citační normu autor zvládl na výbornou.

Závěr

Ačkoliv je práce spíše popisného charakteru, nechybí ji analytická rovina, jak dokládají shrnující kapitoly. Autor prokázal schopnost práce s teoretickým konceptem a naplnil předem stanovené cíle. Pozitivem je rovněž zahrnutí značného množství zahraniční (anglicky psané) literatury.

Práci doporučuji k obhajobě.

Ve Vrchlabí 30.12.2016

Barbora Vališková